

СИЛЛАБУС
2025-2026 оқу жылының күзгі семестрі
«7M04217 Құқықтану» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Магистранттың өзіндік жұмысын (МӨЖ)	Кредиттер саны			Кредит-тердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен магистранттың өзіндік жұмысы (ОМӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
1665997 Экологиялық құқықтың өзекті мәселелері	4	1,7	3,3	-	5	0
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ						
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
Офлайн	БП, таңдау компоненті	Классикалық шолу, аналитикалық дәріс	логикалық тапсырмалар, пікірталас, сөзжұмбақтар құрастыру, тест-сұрақтар	Ауызша,офлайн		
Дәріскер (лер)	Джетибаев Н.С.					
e-mail:	Zhetybaev_14@mail.ru					
Телефоны:	87074607905					
Ассистент (тер)	Джетибаев Н.С.					
e-mail:	Zhetybaev_14@mail.ru					
Телефоны:	87074607905					
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ						
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*			ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)		
Пәннің мақсаты: экологиялық құқықтың ерекшеліктерін талдау қабілетін; қоршаған ортаны қорғау және қорғау саласында экологиялық құқық нормаларын қолдану қабілетін қалыптастыру. Оқытылатын болады: экологиялық заңнаманы дамыту саласындағы қазіргі заманғы тәсілдер, экологиялық құқықтық қатынастарды реттеу ерекшеліктері, қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды пайдалану саласындағы нормативтік-құқықтық негіздер.	Нормативтік - құқықтық актілері негізінде экологиялық құқық пәнінің ұғымдық аппаратын,құрылымдық элементтерін және экологиялық құқықтың құқықтық қатынастарынтүсіндіру			1.1 Экологиялық құқық туралы ұғымды, пәнін, әдісін, қайнар көздерін, жүйесін анықтау.		
				1.2 Экологиялық құқықтың құқықтық қатынастарының объектілері мен субъектілерін топтастыру.		
	2. Табиғи объектілерге меншік құқығы мен табиғаты пайдалану құқығының шарттары мен тәртібін талдау.			2.1 Табиғи объектілерге меншік құқығы мен табиғатты айдалану құқығының түсінігін ашу.		
				2.2 Табиғи объектілерге меншік құқығының нысандары мен табиғатты пайдаланудың түрлерін талдау.		
				2.3 Табиғи объектілерге меншік құқығы мен табиғатты пайдалану құқығының пайда болу мен тоқтатылу негіздері мен шарттарын түсіндіру.		
	3. Қоршаған ортаны қорғау қызметі саласындағы мемлекеттік реттеудің ерекшеліктерін талдау және анықтау,сондай-ақ елдің әртүрлі экологиялық институттарының даму тиімділігін қамтамасыз ету.			3.1 Экологиялық қызметтің барлық салаларында мемлекеттік реттеу және басқару әдістерін жіктеу..		

		3.2 Мемлекеттік реттеу және мемлекеттік басқару әдістерін салыстыру, экологиялық құқық институттарының тиімділігін қамтамасыз ету үшін мемлекеттік реттеу және мемлекеттік басқару
		кұралдарын қолдану.
		3.3 Мемлекеттік реттеу мен басқарудың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын және осы әдістерді қолдану негізін анықтау.
	4. Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау қызметтің әртүрлі салаларында заңдылықты сақтау және қамтамасыз ету бойынша ұсыныстар жасау.	4.1 Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнаманың сақталуын қамтамасыз ету бойынша шаралар әзірлеу.
		4.2 Заңдылықтың бұзылу себептерін түсіндіру және оларды жою.
		4.3 Қоршаған ортаны қорғау қызметтің әртүрлі салаларында заңнаманың сақталуын қамтамасыз етуді жетілдіру бойынша жоспарлар жасау.
	5. Қазақстанның экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және жұмысты жетілдіру бойынша нақты ұсыныстарды тұжырымдау үшін ҚР заңнамасын талдау.	5.1 Қазақстанның ұлттық мүдделерін ескере отырып, халықаралық міндеттемелерді орындау қажеттілігін негіздеу..
		5.2 Табиғатты пайдалану мен экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы шет елдердің тәжірибесін бағалау.
		5.3 Табиғатты пайдалану мен экологиялық қауіпсіздікті арттыруда шет елдердің оң тәжірибесін қолдану мүмкіндігіне баға беру.
Пререквизиттер	GP2207 Азаматтық құқық, FP2212 Қаржы құқығы, TP2211 Еңбек құқығы.	
Постреквизиттер	ZP3215 Жер құқығы, SP3223 Отбасы құқығы, PN3223 Жер қойнауын пайдалану құқығы, PP4312 Кәсіпкерлік құқық, VP3310 Су құқығы.	

Оқу ресурстары	Әдебиет: 1. Негізгі: Айгаринова Г.Т., Джангабулова А.К. Қазақстан Республикасының экологиялық құқығы: оқу құралы—А., 2018. — 448 б. 2. Қосымша: Культелеев С.Т. Экологическое право Республики Казахстан: учебное пособие. —Алматы: «NURPRESS», 2011. — 432 с. М.М. Бринчук Экологическое право. Учебник, 4-е издание — М.: Эксмо, 2010. —672 с. Бекишева С.Д. Экологическое право Республики Казахстан: учебное пособие. —Караганда: Арко, 2009. — 472 с. Байдельдинов Д.Л. Қазақстан Республикасының экологиялық құқығы. — Алматы,2005. Интернет-ресурстар 1. http://elibrary.kaznu.kz/ru 2. https://adilet.zan.kz/kaz/ 3. https://blog.agrokebety.com/ponyatiye-agrarnogo-prava Пән бойынша қосымша оқу материалы, сондай-ақ деректер Базалар жүйесі үшін құжаттама, үй тапсырмасын, жобаларды орындау үшін пайдаланылатын, univer.kaznu.kz. сайтының бетіндегі ПОӘК бөлімінде қол жетімді болады.
Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің

барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.

Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон 87784691621 zh.amanzholov@mail.ru кеңестік көмек ала алады.

<https://us04web.zoom.us/j/4175819644?pwd=UWFtS0hicFVick5vaE5WSy83WUVxZz09>

<https://teams.live.com/l/invite/FEAOhRY5m0bHxAnbQE>

МООС интеграциясы (massive openonline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.
A	4,0	95-100	Өте жақсы	
A-	3,67	90-94		
B+	3,33	85-89	Жақсы	
				Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.
B	3,0	80-84		Формативті және жиынтық бағалау
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік
				% мәндегі баллдар бағалау
				0

C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	30
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	Өзіндік жұмысы	30
C-	1,67	60-64		Жобалық және шығармашылық қызметі	0
D+	1,33	55-59		Қорытынды бақылау (емтихан)	40
D	1,0	50-54		ЖИЫНТЫҒЫ	100
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз		
F	0	0-24			

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
МОДУЛЬ 1 Экологиялық құқығының жалпы ережелері			
1	Д 1. Экологиялық құқық ұғымын, пәні мен жүйесі. Экологиялық құқықтық қатынастардың түсінігі, құрамы мен түрлерінің жалпы сипаттамасын түсіндіру.	1	
	СС 1. Мемлекеттің экологиялық функциясы. Экологиялық құқықтың түсінігі мен пәні. Экологиялық құқық әдістері мен экологиялық құқықтың қағидалары. Экологиялық қатынастардың түсінігі мен мазмұны. Экологиялық қатынастардың түрлері, олардың субъектілері мен объектілері. Экологиялық қатынастардың пайдаболу, өзгеруі және тоқтатылу жолдары мен негіздері мәні мен әдістерін талқылау.	2	
2	Д 2. Экологиялық құқықтың тарихы мен қайнар көздерін талдау.	1	
	СС 2. Экологиялық құқықтың қалыптасуы мен дамуының негізгі кезеңдері. Экологиялық құқықтың қайнар көздерінің түсінігі, ерекшеліктері мен жіктелуі.	2	
3	Д 3. Табиғат объектілеріне меншік құқығын түсіндіру.	1	
	СС 3. Табиғи объектілер мен ресурстарға меншік құқығының түсінігі мен мазмұны. Табиғи объектілер мен табиғи ресурстарға меншік нысандары ерекшеліктерін талқылау.	2	
	МӨЖ 1. 09.01.2007 ж. ҚР Экологиялық кодексі мен 02.01.2021 ж. Экологиялық кодексіне салыстырмалы талдау жасау. Тапсыру нысаны: салыстырмалы кесте дайындау.		
4	Д 4. Табиғатты пайдалану құқығы ұғымын және олардың түрлерін ашып көрсету.	1	
	СС 4. . Табиғатты пайдалану құқығының түсінігі мен түрлері. Табиғатты пайдалану құқығының объектілері мен субъектілері. Табиғатты пайдалану құқығының мазмұны. Табиғи ресурстарды жалдау шарты талдау жүргізу.	2	10
	МӨЖ 1. 09.01.2007 ж. ҚР Экологиялық кодексі мен 02.01.2021 ж. Экологиялық кодексіне салыстырмалы талдау жасау. Тапсыру нысаны: салыстырмалы кесте дайындау		
	МӨЖ 1. 09.01.2007 ж. ҚР Экологиялық кодексі мен 02.01.2021 ж. Экологиялық кодексіне салыстырмалы талдау жасау. Тапсыру нысаны: салыстырмалы кесте дайындау		25
5	Д 5. Табиғатты пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың мемлекеттік құқықтық механизмін түсіндіру.	1	
	СС 5. Табиғатты пайдалану және қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік реттеудің түсінігі, ерекшеліктері. Табиғатты пайдалану және қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік реттеудің функциялары.	2	10
МОДУЛЬ 2 Қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік-құқықтық басқару.			
6	Д 6. Табиғатты пайдалану және қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік-құқықтық басқару.	1	
	СС 6. Табиғатты пайдалану және қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік-құқықтық басқару.	2	10
7	Д 7. Экологиялық қауіпсіздікті құқықтық қамтамасыз ету.	1	
	СС 7. Экологиялық қауіпсіздіктің мақсаты мен міндеттері. Қазақстан Республикасының экологиялық қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнамасын және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі халықаралық-құқықтық актілер. Төтенше экологиялық жағдай және экологиялық апат аймақтары.	2	8
	МӨЖ 2. Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу мен мемлекеттік басқару функциялары. Тапсыру нысаны: презентация (презентация).		25
Аралық бақылау 1			100

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

09.01.2007 ж. ҚР Экологиялық кодексі мен 02.01.2021 ж. Экологиялық кодексінесалыстырмалы талдау жасау. Тапсыру нысаны: салыстырмалы кесте дайындау. (АБ 100%-ның 25%)

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-10%
Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастардың теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі	Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастар туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастар туралы теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастар туралы теориялар мен тұжырымдамаларды шектеулі түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастар туралы теорияларды, тұжырымдамаларды үстірт түсіну/ түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастардың негізгі мәселелерін ұғынуы	Қазақстан Республикасындағы экологиялық саладағы заңнамаларды салыстыруды жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, салыстырмалы құқықтық немесе статистикалық талдау негізінде).	Қазақстан Республикасындағы экологиялық саладағы заңнамаларды салыстыруды байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен күшейтеді.	Қазақстан Республикасындағы экологиялық саладағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шектеулі. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Қазақстан Республикасындағы экологиялық саладағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Қазақстанда экологиялық сала бойынша сауатты саяси және/немесе практикалық ұсынымдар мен ұсыныстар ұсынады.	Қазақстанда экологиялық саланы арттыру бойынша кейбір саяси және/немесе практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады	Қазақстанда экологиялық сала бойынша шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Қазақстанда экологиялық сала бойынша Саясат пен практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.
Жазу, APA style	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. APA style-ды қатаң ұстанады.	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. Негізінен APA style-ды ұстанады.	Жазуда кейбір негізгі қателер бар және анықтықты жақсарту қажет. APA style-ды ұстануда қателіктер бар.	Жазғаны түсініксіз, мазмұнына ілесу қиын. APA style-ды ұстануда көптеген қателіктер бар.

Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу мен мемлекеттік басқару функциялары. Тапсыру нысаны: презентация (презентация).

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-10%
Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу мен мемлекеттік басқару теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі	Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу мен мемлекеттік басқару туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастар туралы теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы құқықтық қатынастар туралы теориялар мен тұжырымдамаларды шектеулі түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы құқықтық қатынастар туралы теорияларды, тұжырымдамаларды үстірт түсіну/ түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу мен мемлекеттік басқару негізгі мәселелерін ұғынуы	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды салыстыруды жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, салыстырмалы құқықтық немесе статистикалық талдау негізінде).	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды салыстыруды байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен күшейтеді.	Қазақстан Республикасындағы экологиялық саладағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шектеулі. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы саладағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Қазақстанда экологиялық сала бойынша сауатты саяси және/немесе практикалық ұсынымдар мен ұсыныстар ұсынады.	Қазақстанда экологиялық саланы арттыру бойынша кейбір саяси және/немесе практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады	Қазақстанда экологиялық сала бойынша шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласы бойынша Саясат пен практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.
Жазу, APA style	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. APA style-ды қатаң ұстанады.	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. Негізінен APA style-ды ұстанады.	Жазуда кейбір негізгі қателер бар және анықтықты жақсарту қажет. APA style-ды ұстануда қателіктер бар.	Жазғаны түсініксіз, мазмұнына ілесу қиын. APA style-ды ұстануда көптеген қателіктер бар.

Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтар Бақылау түрі: реферат

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-10%
Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастардың теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі	Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастар туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастар туралы теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастар туралы теориялар мен тұжырымдамаларды шектеулі түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастар туралы теорияларды, тұжырымдамаларды үстірт түсіну/ түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастардың негізгі мәселелерін ұғынуы	Қазақстан Республикасындағы экологиялық саладағы заңнамаларды салыстыруды жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, салыстырмалы құқықтық немесе статистикалық талдау негізінде).	Қазақстан Республикасындағы экологиялық саладағы заңнамаларды салыстыруды байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен күшейтеді.	Қазақстан Республикасындағы экологиялық саладағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шектеулі. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Қазақстан Республикасындағы экологиялық саладағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Қазақстанда экологиялық сала бойынша сауатты саяси және/немесе практикалық ұсынымдар мен ұсыныстар ұсынады.	Қазақстанда экологиялық саланы арттыру бойынша кейбір саяси және/немесе практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады	Қазақстанда экологиялық сала бойынша шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Қазақстанда экологиялық сала бойынша Саясат пен практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.
Жазу, APA style	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. APA style-ды қатаң ұстанады.	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. Негізінен APA style-ды ұстанады.	Жазуда кейбір негізгі қателер бар және анықтықты жақсарту қажет. APA style-ды ұстануда қателіктер бар.	Жазғаны түсініксіз, мазмұнына ілесу қиын. APA style-ды ұстануда көптеген қателіктер бар.

Халықаралық құқықтық конвенциялар және қоршаған ортаны қорғау саласындағы халықаралық ұйымдар

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-10%
Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу мен мемлекеттік басқару теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі	Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу мен мемлекеттік басқару туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстан Республикасындағы төтенше экологиялық жағдайлар және экологиялық қолайсыз аумақтардың құқықтық қатынастар туралы теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы құқықтық қатынастар туралы теориялар мен тұжырымдамаларды шектеулі түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы құқықтық қатынастар туралы теорияларды, тұжырымдамаларды үстірт түсіну/ түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу мен мемлекеттік басқару негізгі мәселелерін ұғынуы	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды салыстыруды жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, салыстырмалы құқықтық немесе статистикалық талдау негізінде).	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды салыстыруды байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен күшейтеді.	Қазақстан Республикасындағы экологиялық саладағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шектеулі. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы саладағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Қазақстанда экологиялық сала бойынша сауатты саяси және/немесе практикалық ұсынымдар мен ұсыныстар ұсынады.	Қазақстанда экологиялық саланы арттыру бойынша кейбір саяси және/немесе практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады	Қазақстанда экологиялық сала бойынша шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласы бойынша Саясат пен практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.
Жазу, APA style	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. APA style-ды қатаң ұстанады.	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. Негізінен APA style-ды ұстанады.	Жазуда кейбір негізгі қателер бар және анықтықты жақсарту қажет. APA style-ды ұстануда қателіктер бар.	Жазғаны түсініксіз, мазмұнына ілесу қиын. APA style-ды ұстануда көптеген қателіктер бар.